

ינואר 2019

הזמנה להגיש הצעות למחקר הערכה

למיזם "מכינות ניצוץ - הכנה לשירות צבאי לצעירים וצעירות במצבי סיכון"

הקרן לילדים ובני נוער בסיכון, אגף קרנות הביטוח הלאומי ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (להלן: **המזמינים**) מפרסמים קול קורא זה לאיתור צוות מחקר (להלן: "המציע" או "המציעים") שילווה את המיזם "מכינות ניצוץ - הכנה לשירות צבאי לצעירים וצעירות במצבי סיכון" (להלן: "**המיזם**") במחקר הערכה כמפורט להלן. המזמינים לא יישאו במימון הכנת הצעה זו ואינם מתחייבים לקבל הצעה כלשהי.

1. מ ב ו א

להלן תיאור הפעילות של השותפים יוזמי המיזם:

הקרן לילדים ובני נוער בסיכון

הקרן לילדים ובני נוער בסיכון (להלן: **הקרן**) פועלת החל משנת 2004 לטובת קידום הטיפול בילדים ובני נוער בסיכון, ולפיתוח והטמעת תכניות מערכתיות בתחום. הקרן מהווה חלק ממחשת קרנות הביטוח הלאומי, הפעילות ע"פ חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה-1995, לטובת פיתוח שירותים לקידום רווחתן של אוכלוסיות במצבי סיכון. פעילותה של הקרן מכוונת לפיתוח מענים לילדים ובני נוער הנמצאים בסיכון בשל הזנחה, התעללות, אלימות ופגיעה מינית, לרבות ילדים ובני נוער עוברי חוק, המשתמשים בסמים או החשופים לתנאי חיים מסכנים. הקרן בעשייתה מהווה זרוע של המוסד לביטוח לאומי, ופועלת להשקעה חברתית בצמצום פערים חברתיים, היחלצות מעוני ושילובם העתידי של ילדים ונוער בסיכון כאזרחים יצרניים ותורמים, נטולי תלות בגמלאות המוסד. לקרן שיתופי פעולה עם משרד הרווחה והשירותים החברתיים, החינוך, הבריאות, הקליטה, ביטחון פנים ועוד, וכן מיזמים משותפים עם קרנות, ארגונים ציבוריים וארגונים עסקיים.

השירות לנוער, צעירות וצעירים במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
השירות לנוער צעירות וצעירים (להלן: השירות) מופקד על איתור טיפול ושיקום כ- 40,000 נערות ונערים צעירות וצעירים בגילאי 13-25, הנמצאים בדרגות שונות של ניתוק מהחברה ומנתוני השירותים מצויים במצבי סיכון ומצוקה קשה.

השירות מטפל במגוון אוכלוסיות בחברה הישראלית מהמגזר היהודי, הערבי (כולל בדואים), אוכלוסייה חרדית ואוכלוסיית עולים בעיקר מברית המועצות ורוסיה. בשנים האחרונות הורחבה קשת המענים לצעירות וצעירים במשרד והוקמה תכנית יתד. בנוסף, נבנה שיתוף פעולה משמעותי ופורץ דרך עם הצבא כדי לסייע לחיילים להשתלב בשירות משמעותי באופן מיטבי וכן לסיים את השירות.

תכנית יתד במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

התכנית הלאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון הפועלת כתוכנית בין משרדית ובין מיגזרית מתוקף החלטת ממשלה מיום 30/10/16 במטרה לקדם את מיצוי הפוטנציאל האישי של צעירים וצעירות במצבי סיכון גילאי 18-25 ולקדם את השתלבותם ותרומתם לחברה והקהילה תוך השגת עתיד בטוח ברמה האישית, המשפחתית והתעסוקתית. ארבעת תחומי החיים בהם פועלת התוכנית הם: השכלה, מיומנויות ותעסוקה, קיום פיזי ומוגנות, רווחה ובריאות רגשית, שייכות משפחתית וקהילתית.

2. תיאור המיזם ומטרותיו

מיזם "מכינות ניצוץ" - הכנה לשירות צבאי לצעירים וצעירות במצבי סיכון" (להלן: **מכינות** או **מכינות ניצוץ**) פותח בשותפות הקרן, השירות ותכנית יתד. מיזם זה מהווה חלק ממארג כולל של מענים שפותחו על ידי קרנות הביטוח הלאומי, משרד הרווחה, אשלים וצה"ל, לטיוב תהליכי הגיוס של אוכלוסיות בסיכון, להגדלת שיעור השרידות בשירות ולפיתוח מסלולי שירות משמעותי ומיצוי פוטנציאל המתגייסים. 'מכינות ניצוץ' עתידות לתת מענה לצעירים המטופלים בשירותי הרווחה או לצעירים המנותקים מכל מסגרת חינוכית או טיפולית. חלקם בעלי סיכוי נמוך להשתלב בשירות משמעותי, או לשרוד מהלך שירות מלא וחלקם בעלי פטור משירות צבאי. בהבדל ממכינות קדם צבאיות אחרות, מודל זה כולל, בנוסף למענה טיפולי גם רכיב נוסף של הכשרה מקצועית. בחודשים ספטמבר – אוקטובר 2018 הוקמו חמש מכינות לקהלי יעד מגוונים: צעירים מהאוכלוסייה הכללית, צעירות, צעירים חרדים (לרבות יוצאים בשאלה) וצעירים דתיים-לאומיים. כל מכינה מופעלת על ידי ארגון אחר אשר נבחר להפעלת המכינה. המיזם המשותף יפעל 3 שנים, ועם יציאת הקרנות, תועבר ההפעלה במלואה למשרד הרווחה.

המכינות

במסגרת כל מכינה עתידיים להשתלב עד 25 חניכים בשנה, בסה"כ 125 חניכים בשנה במיזם כולו. משך הליווי של החניכים במכינה הוא כעשרה חודשים בין חודש ספטמבר לחודשים יוני/יולי מידי שנה. יתכן ובשנת 2018-2019 יוקמו שתי מכינות נוספות לכדי פעילות כוללת במיזם של שבע מכינות בהן ישתלבו בסה"כ 175 חניכים בשנה.

לפירוט נוסף ותיאור הארגונים שנבחרו ראו **נספח א**

מטרות המיזם:

ברמת הצעירים

- בוגרי המכינה יתמודדו באופן מיטבי עם אתגרי השירות וישימו שירות צבאי/לאומי/אזרחי משמעותי
- בוגרי המכינה יהיו בעלי אחריות אישית וחברתית.

ברמת המיזם

- גיבוש מודל עבודה סדור ומובנה שימצא אפקטיבי ויהווה תשתית להמשך פעילות והרחבת המענה לאוכלוסיות נוספות.
- דיוק והבחנה בין קהלי היעד השונים של המיזם והתאמת המענה לקהלי השונים.
- הבניית שותפות - שותפויות שיסייעו למיזם להתקיים ולהתפתח בתום תקופת ההפעלה של הקרן. למשל - עם הצבא, עם גורמים מפנים וכד'.

3. מטרת ההערכה ותפקיד צוות המחקר

הערכה המחקרית נועדה לסייע בעיצוב מודל הפעלה מיטבי ולהעריך בכלי מחקר מדעיים את מידת הצלחת המיזם מבחינת השגת מטרותיו. על הגוף החוקר להעריך ולמדוד הן את הפעילות של המכינות השונות, והן את המיזם בכללותו. הפעילות במכינות יכללו מגוון שיטות ודרכי התערבות, ועל המחקר להתייחס הן למגוון ולשונות, והן למצוא את הדומה תוך יצירת מדדים משותפים (מדדי ליבה) ושפה אחידה.

4. תפקידי צוות המחקר

- לסייע, במידת הצורך, למנהלת המיזם ו/או למנהלי המכינות להגדיר ו/או לשפר את הגדרת התוצאות רצויות ברמת המיזם וברמת המכינות השונות.
- להעריך בכלי מחקר מדעיים את מידת הצלחת המיזם והמכינות השונות מבחינת השגת מטרתיהם.
- להעריך את ייחודיות מודל זה הכולל כאמור הכשרה מקצועית וליווי טיפולי למול מכינות קדם צבאיות אחרות המלוות צעירים במצבי סיכון.
- לזהות נקודות חוזק וחולשה בהקמה ובהפעלת המיזם והמכינות ולהציע רעיונות לשיפור.
- ללוות את השותפויות המקצועיות שיווצרו במיזם והכללת היבט זה במחקר ההערכה.
- לסייע למנהלת המיזם ומנהלי המכינות להבנות פרופיל רצוי של צוות המכינה, תפקידיו, ובפרט תפקיד העובד/ת הסוציאלי/ת.
- לסייע למנהלת המיזם ומנהלי המכינות בהבניית תהליכי איתור, גיוס ומיון חניכים למכינות.
- להעריך את השוני בין המכינות השונות וזאת למרות הפעלתן במודל אחיד הן מבחינת הפעילות השוטפת, הן מבחינת ההתאמה הייחודית לאוכלוסיות היעד הייעודיות, והן מבחינת השגת המטרות ובחינת התוצאות.
- לבנות, בשיתוף מנהלת המיזם ונציגי המכינות מדדים לבחינת השגת התוצאות הרצויות ברמות השונות: מיזם ומכינה בודדת. בכלל זה ליצור מדדי ליבה המשותפים לכלל המכינות ו/או לתחומי ההתערבות השונים כמפורט בסעיף 2 – תיאור המיזם ובנספח א. כמו כן, במכינות שיוסיפו רכיבי פעילות לבנות מדדי הצלחה לרכיבי הפעילות השונים.
- להעריך את הצלחת המיזם ואת השפעתו על פי מדדי ההצלחה שנבנו.
- לעבד ולנתח את הנתונים המינהליים שייאספו לתוך גיליונות אקסל ולשלב מידע זה יחד עם ניתוח המידע מכלי המחקר השונים.
- לייצר מסמך של best practices – מודל הפעלה מיטבי שניתן יהיה להטמיעו.
- לסייע למנהלת המיזם להבנות תכנית הכשרה שנתית גנרית לכלל צוותי המכינות וכן תוכנית ההכשרה ייעודית למנהלי המכינות ולצוות העובדים הסוציאליים.
- להשתתף בהכשרה שתינתן לצוותי המכינות באופן שוטף (מספר פעמים בשנה) ולהעריך אותה.
- לפתח כלים מתוקפים למדידת תוצאות המיזם אשר יישארו במכינות וישמשו אותן בהמשך.

- לעקוב אחרי בוגרי המכינות ואחרי קיום המיזם בכללותו, הרחבתו והטמעתו לאחר 4 שנים ו-5 שנים כמפורט להלן. על המציעים לכלול בהצעתם הצעה למעקב זה.

5. מתכונת מחקר ההערכה

- מחקר ההערכה מתוכנן להימשך ארבע שנים ויתחיל מיד לאחר בחירת צוות המחקר ואישור הצעתו.
- המחקר ילווה בצוות היגוי למחקר (להלן – ועדת מחקר), שהרכבו ייקבע בהמשך. החוקרים ישתתפו גם בישיבות ועדת ההיגוי המקצועית (להלן – ועדת ההיגוי) המלווה את המיזם, וייתכן שיוזמנו לוועדות היגוי מקומיות מעת לעת.
- המחקר ילווה באופן שוטף על ידי מנהלת המיזם, וצוות המחקר שייבחר, יהיה בקשר קבוע עמה.
- צוות המחקר יתבקש לדווח ולהיוועץ עם המזמינים, עם ועדת ההיגוי ועם ועדת המחקר. כמו כן יעביר צוות המחקר לפורום שיקבע גם את כלי המחקר, דו"חות הביניים והדו"ח הסופי כולל מצגות לפני הפצתם. צוות המחקר יתבקש לתת משוב תקופתי למנהלת המיזם.

6. לוח זמנים למחקר

- המציעים יגישו, במסגרת הצעתם, לוח זמנים מפורט לחלקי המחקר השונים בהתחשב בלוח הזמנים לפעילות המיזם ובדרישות הבאות:
- המיזם ימשך שלוש שנים.
- המחקר יתחיל מיד לאחר סיום הליך הבחירה של צוות המחקר ואישור הצעתו בהתאם לקול קורא זה וילווה את פעילות המיזם לקראת סוף שנת הפעילות הראשונה ולמשך השנה השנייה והשלישית להפעלתו, השנה הרביעית והחמישית מיום תחילת המיזם תשמשנה למעקב אחרי בוגרי המכינות (סה"כ ארבע שנים של מחקר). במידה ויחולו עיכובים בלוחות הזמנים של פעילות המיזם ייתכנו עיכובים בהתאמה בלוח הזמנים של המחקר.

7. אוכלוסיית המחקר

- צעירים וצעירות המשתתפים/ות במכינות
- משתתפים שנשרו
- צוותי החינוך והטיפול במכינות המלווים את הצעירים/ות
- מנהלי המכינות
- שותפים למיזם – ברמה הארצית

- קבוצת השוואה - המציעים מתבקשים להתייחס בהצעתם ולפרט קבוצות השוואה רלוונטיות למחקר זה באם ישנן ואיך ניתן ליצור אותן.

8. תוצרים מבוקשים בסיום התהליך

- דו"ח ביניים בסיום כל שנה
- משוב חצי שנתי למנהלת המיזם, ולפורום שייקבע בהמשך על התקדמות המחקר ועל ממצאים שנאספו בתקופה אליה המשוב מתייחס
- דוח ביניים לסיכום תקופת הפעלת המיזם
- דו"ח סופי בסיום שלוש שנים מתחילת המחקר
- דו"ח מעקב בתום שנה רביעית מתחילת המחקר
- מסמך המשגת והבניית מודל עבודה מיטבי best practices בסיום שנתיים וחצי מתחילת המחקר (תום תקופת ההפעלה)
- הצגת המחקר בכנסים / בוועדות היגוי בתיאום עם מנהלת המיזם

9. מדדי הצלחה

- צוות המחקר מתבקש לכלול בהצעתו עקרונות לבניית מדדי הצלחה – כולל מדדי תפוקות ומדדי תוצאות שיתייחסו להיבטים הבאים:
- מדדי הצלחה למיזם בכללותו ולסוגי המענים הניתנים במכילות השונות כפי שהוצגו בסעיף 2 לעיל – תיאור המיזם ו**בנספח א'**.
- מדדי הצלחה לתהליך הלמידה וההכשרה של מנהלי המכילות והעובדים הסוציאליים במיזם.
- מדדי הצלחה שייבחנו לאחר סיום המיזם (בתוך השירות הצבאי ו/או בסיומו) המציעים מתבקשים להציע עקרונות לכל אחד מסוגי המדדים שתוארו ולהתייחס להיתכנות הביצוע. המדדים עצמם ייבנו בשיתוף פעולה בין צוות המחקר, צוות המיזם ונציגי המזמינים.

10. דרישות מצוות המחקר

תנאי סף

- גיבוש צוות הערכה רב-תחומי עם חוקרים ממספר תחומי מומחיות:
- מומחיות בביצוע מחקר הערכה או מחקר יישומי מסוג אחר המבוסס על איסוף נתונים וניתוחם הן בשיטות כמותיות והן בשיטות איכותניות
- מומחיות בתחום צעירים וצעירות בסיכון
- כל המומחים יהיו בעלי תואר שני מחקרי (תיזה) לפחות

- על הצוות לכלול לפחות חוקר/ת אחד/ת בעל/ת ידע וניסיון בשיטות מחקר, הערכה ומדידה חדשניות ויצירתיות ויכולת ניתוח במגוון מתודולוגיות
 - כל החוקרים בצוות המוצע צריכים להיות שותפים פעילים באופן משמעותי במחקר. מומחים שהיקף התקציב עבורם יהיה נמוך – במתכונת ייעוץ, לא יובאו בחשבון לצורך עמידה בתנאי הסף
 - המזמינים שומרים לעצמם את הזכות לבקש מהמציעים את הסכמי ההתקשרות ביניהם לצורך ביצוע מחקר זה
 - על החוקר/ת הראשי/ת להציג יכולת מוכחת לניהול מחקר בהיקף הנדרש במחקר זה
- הצעת מחקר שתוגש על ידי חוקר/ת המשלב/ת מספר תחומי מומחיות הנדרשים לעיל תתקבל אף היא.

העדפות

1. תינתן עדיפות לחוקרים בעלי תואר שלישי
2. תינתן עדיפות לצוות שיכלול חוקרים ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל
3. תינתן עדיפות לחוקרים בעלי ידע והכרות קודמת בנושאי הכנה לשירות צבאי או שילוב במערכת הצבאית
4. תינתן עדיפות לחוקרים בעלי ידע והכרות קודמת בנושא צעירים וחקר מסגרות המשלבות כלים של חינוך-טיפול

11. תקציב המחקר

- תקציב המחקר לא יעלה על 750,000 ₪ כולל תקורות ומע"מ
- בתקציב המחקר יש לכלול את כל סעיפי ההוצאה עבור המחקר
- אין לכלול בתקציב רכישה של ציוד קבוע, בכלל זה מחשבים ותוכנות מחשב
- תקציב המחקר יוגש ע"ג הטופס להגשת הצעת מחקר המצורף **כנספח ב'**

12. פרסום

הקרן שומרת לעצמה את הזכות לפרסם את הדו"חות הסופיים במסגרת פרסומי מנהל המחקר והתכנון בסדרת מיוחדת המכונה "קרנות". החוקרים הראשיים יהיו אחראיים על הגשת הדו"ח הסופי, מבחינת מקצועית ואישית, הן בצד התוכן והן בצד העריכה הלשונית והצורנית. כל זאת בהתאם לדרישות הקרן (ההנחיות יישלחו בהמשך). לאחר פרסום הממצאים ע"י הקרן החוקרים יהיו רשאים להשתמש בנתוני המחקר לפרסום מאמרים בכתבי עת מקצועיים, זאת בתיאום עם נציגי המיזם, ותוך אזכור התכנית, מקור הנתונים, מקור מימון המחקר ועצם הפעלתה בעזרת השותפים השונים.

13. אופן הגשת הצעת המחקר

הצעת המחקר תוגש מודפסת על גבי הטופס "הגשת הצעה למחקר" מיזם לבני נוער בסיכון ומשפחותיהם מצ"ב [כנספח ב'](#).
את ההצעות יש לשלוח בדואר אלקטרוני, וכן ב – 4 עותקים בדואר רגיל או במסירה אישית.
העותקים המודפסים יישלחו אל תמי אליאב מנהלת תחום מחקרי קרנות, מינהל המחקר, המוסד לביטוח לאומי, רחוב ויצמן 13, ירושלים.
עותקים במסירה אישית יימסרו לידי גב' אלונה חוג'ה במזכירות קרנות הביטוח הלאומי, רח' דיסקין 9א', קומה 4, ירושלים.
העותק המקוון יישלח לכתובת הדוא"ל: tamiel@nioi.gov.il

14. אופן בחירת ההצעה

ההצעה תיבדק ע"י ועדת מחקר, שתורכב מנציגי המזמינים. בדיקת ההצעות תעשה בהתאם לאמור בסעיף 10 לעיל ולקריטריונים המפורטים ב**כנספח ג'** וב**כנספח ד'** המצ"ב, ולפי השלבים הבאים:
תנאי סף - בדיקת תנאי סף לצוות המחקר
איכות צוות המחקר - להצעות אשר עמדו בתנאי הסף יינתן ציון לצוות המחקר בהתחשב בהעדפות שפורטו בסעיף 10 לעיל. מפתח הניקוד מצורף **כנספח ד'**
מרכיב זה יהווה 50% מהציון המשוקלל
איכות ההצעה – הצעות אשר צוות המחקר קיבל בהן ציון של 80% ומעלה יועברו לבדיקת איכותן. ההצעה תיבחן לפי מפתח הניקוד המצורף **כנספח ג'**.
מרכיב זה יהווה 50% מהציון המשוקלל. לתשומת לב המציעים כי 10% מציון איכות ההצעה יינתן להלימה בין הצעת המחקר לאיכותה
ראיון עם צוות המחקר המוצע – הצעות שהציון המשוקלל שלהם יהיה 80 לפחות, יוזמנו לראיון. המזמינים יהיו רשאים להוריד את הציון המשוקלל ל-75 אם לא תהיה אף הצעה שתקבל ציון משוקלל של 80 ומעלה. לראיון יינתן משקל של 30% ולציון המשוקלל של איכות ההצעה ואיכות הצוות יינתן משקל של 70%. אם יהיו יותר מחמש הצעות שיעמדו בקריטריון האמור בסעיף זה, יוזמנו לראיון חמשת המציעים שקיבלו את הציונים המשוקללים הגבוהים ביותר.
המזמינים יהיו רשאים לתקן את ציוני האיכות של ההצעות ושל הצוות בהתאם להתרשמותם ולהבהרות שיתקבלו בעת הראיון. ההצעה שתקבל את הציון המשוקלל כאמור לעיל, הגבוה ביותר תיבחר.

15. רשימת מסמכים נלווים שיש לצרף להצעה:

- הטופס המצורף להזמנה זו כנספח ב'.
- תעודה המעידה על השכלה האחרונה של כל אחד מהחוקרים המוצעים (או אישור לתואר מהמוסד האקדמי שהעניק אותו).
- קורות חיים של כל אחד מהחוקרים המוצעים.
- שלושה תדפיסים מפרסומים של החוקרים המוצעים. על התדפיס צריך להופיע שם הפרסום/כתב העת מועד הפרסום והיכן התפרסם (במקרה של פרסום שלא פורסם בכתב עת).
- שלושה ממליצים אליהם ניתן לפנות לקבלת המלצה על עבודת מחקר בהיקף דומה שנערכה על ידי כל אחד מהחוקרים המוצעים.
- כל מסמך רלוונטי שיכול להעיד שהמציעים עומדים בדרישות מהם שפורטו בסעיף 10.

16. המועד האחרון להגשת הצעות

את הצעת המחקר בצירוף המסמכים הנלווים כאמור בסעיף 15 לעיל, יש להגיש עד לתאריך 28.2.2019 באחריות המציעים לוודא כי הצעתם הגיעה במועד. הראיונות עם המציעים בהתאם לאמור בסעיף 14 לעיל, יתקיימו בירושלים ב- 13.3.19 המוסד רשאי לקבוע מועד אחר או נוסף, וכן לשנות את המיקום לפי שיקול דעתו הבלעדי.

17. שאלות הבהרה

בשאלות ניתן לפנות לתמי אליאב, במייל: tamiel@nioi.gov.il, עד לתאריך 12.2.19

18. הערות

- המזמינים רשאים שלא להתחשב כלל בהצעה שהיא בלתי סבירה מבחינת ההיבטים האלה:
 1. מחיר לעומת מהות הצעה.
 2. תנאי ההצעה.
 3. היעדר התייחסות מפורטת לסעיף מסעיפי הקול קורא, שלדעת הקרן מונע הערכת ההצעה כדבעי.
- המזמינים רשאים לבטל את הקול קורא.

- המזמינים רשאים שלא לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.
- המזמינים אינם מתחייבים לבצע את כל חלקי המחקר.
- המזמינים רשאים להציע למציעים שונים לשלב את הצעותיהם.
- המזמינים רשאים בכל שלב להכניס לתכנית שינויים ותוספות, ובכלל זה לצמצם או להרחיב אותה, בתיאום עם החוקר הראשי, ואלה מתחייבים לבצעם בתוך פרק זמן שייקבע בין הצדדים, ולבד שהשינויים המתבקשים אינם נוגדים את שיקולי דעתם המקצועית של החוקרים האחראים.
- לאחר סיום תהליך הבחירה כאמור בסעיף 14 לעיל, יערך הסכם התקשרות בין המוסד לביטוח לאומי לבין הגורם באמצעותו המציעים יגישו הצעתם.